

Lietuvos kariuomenės dienai artėjant

Kaip buvęs prieškario karininkas, noriu pasveikinti Lietuvos karius, švenčiančius kariuomenės įkūrimo šventę ir palinkėti ne tik sveikatos, bet ir sąžiningai atlikti kario pareigą, bei pasidalysti kai kuriomis mintimis.

Mane ypač šokiruoja buvusio krašto apsaugos ministro, gydytojo Juozo Oleko 2008 metų rugsėjo 15 dienos išakymas „Dėl šaukimo į pri-valomąją pradinę karo tarnybą sustabdymo“ nurodant, kad esami šauktiniai tarnaus iki 2009 metų liepos 1 dienos.

Buvęs Lietuvos kariuomenės vadas gen. mjr. Jonas Kronkaitis leidinyje „XXI amžius“ rašė: „Atsisakius šauktinių, Lietuvos kariuomenė ēmė trukti eilinių“. Taigi neilgai reikėjo laukti gydytojo Juozo Oleko „nuopelnų“ Lietuvai. Jam nereikėjo jokio Konstitucinio Teismo sprendimo. Braukšt, ir paliko Lietuvą be karių. Gudriai su-galvota, nėra kareivų – nereikės ne tik karininkų, bet ir dviejų generolų, kariuomenės vadų. Žinoma, nereikės ir brangiai išlaikomų Lietuvos karo akademijos ir puskarininkų mokyklos. Tam samdytų karių pulkui galės vadovauti ir majoro laipsnį turin-

tis karininkas su keletu kapitonų ir reikiamu kiekiu leitenantų bei puskarininkų, paruošiamu užsienyje, na, kad ir Rusijos karo mokyklose. Todėl nereikėtų duotis užmigdomiems gražių gydytojo J. Oleko čiulbėjimų iš aukštos tribūnos, kad Lietuva niekada nebuvovo tokia saugi, kaip atsisakius jaunimą šaukti apmokymui ginti Tėvynę.

Prieš kariuomenę buvo kovojoama turbūt nuo jos kūrimo pradžios. Prisimenu, 1998 m. kandidatas į Lietuvos Respublikos Prezidento postą Artūras Paulauskas perlaikračius ir specialiu leidi-niu kreipėsi į rinkėjus sakydamas: „Nemanau, kad jaunimą reikia atitraukti nuo mokslo ir darbo, ir mokyti žygiuoti ir šaudyti“. Panašiai kalbėjo ir kitas kandidatas, globalistas, buvęs Vilniaus universiteto rektorius prof. Rolandas Povilionis.

Ivairiems partijų vadams ir vadukams atrodo, kad kariuomenė jokio pozityvaus darbo savo kraštui neatlieka, kad ji tik mokosi šaudyti, pirkti brangius ginklus ir, žinoma, reikalauti, kad Lietuvos gyventojai ją išlaikytų. Todėl ir nepastebi jos darbų tautos gerovei.

(keliamas į 4 psl.)

Dr. Povilas JAKUCIONIS

Lietuva – keičiamoji korta?

Lietuvoje dalijama „Lenko korta“, žadama dalinti „Ruso kortą“, tik „Lietuvio kortos“ nėra, nors kalbų apie tai būta. Linksma būtu: vi-soms gausiausiomis tautybėmis – po kortą, susėdė jos draugiškai už stalo ir lošia. Vos ne sovietinė „tautų draugystė“. Tik ar draugystės tikslus kortos dalijamos?

„Lietuvos aid“ skaitytas P. Skaisys mano, kad kortų dalintojai pažeidžia Lietuvos Respublikos Konstitucijos 39 straipsnį, kuris draudžia asmenims teikti privilegijas dėl tautybės, kalbos ar kilmės. Kadangi „Lenko korta“ teikia lenkų tautybės Lie-

tuvos piliečiams privilegijų prieš kitų tautybių piliečius, tai ji yra antikonstitucinė, – konstatuoja autorius. Jam atrodo, kad ta „korta“ yra ne kas kita, kaip lenkų nacionalizmo apraiška ir kišimas į Lietuvos vidas ir išorės reikalus.

Gal taip ir yra. Gal dar blo-giau. Gal tai Lenkijos politiku siekimas įtvirtinti Lietuvos sulenkintų lietuvių taria-mą „lenkiškumą“, siekiant ateityje pasitaikius patogiai progai vėl pagrobtii Vilnių ir jo kraštą, kaip tariamai lenkiškā. Gal tai lenkų nacionalis-tų ilgalaikiai interesai, orien-tuojami 100 metų į ateitį.

(keliamas į 3 psl.)

Poznanėje pagerbtas Lietuvos karo lakūno atminimas

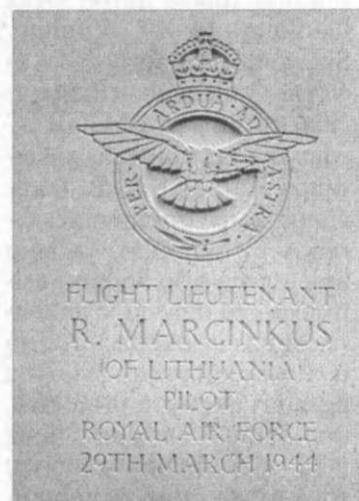
Lapkričio 12 d. krašto apsaugos viceministro Vytauto Umbrasos vadovaujama delegacija Poznanėje (Lenkijoje) dalyvavo tarpukario Lietuvos karo lakūno kapitono Romualdo Marcinkaus pagerbimo ceremonijoje.

Romualdas Marcinkus gimė 1907 m. Jurbarke. Mokėsi Karo mokykloje Kaune. Baigęs Vytauto Didžiojo kariuonė kursų Aviacijos skyrių tapo Lietuvos karo aviacijos lakūnu – oro žvalgu, vėliau išgijo parašutininko instruktoriaus kvalifikaciją, išgarsėjo kaip parodomųjų šuolių meistras.

1934 m. R. Marcinkus buvo pakviestas į istorinę tri-jų ANBO-IV lėktuvų eskadrilę, vadovaujamą plk. ltn. Antano Gustaičio, skrydžiui aplink Europą, skirtam paminėti Dariaus ir Girėno skrydį per Atlantą. R. Marcinkus taip pat buvo žinomas kaip puikus futbolininkas, Lietuvos nacionalinės rinktinės lyderis ir kapitonas. Siandien futbolo istorikai R. Marcinkų vertina kaip vieną geriausių prieškario Lietuvos futbolininkų. 1939 m. R. Marcinkus apdovanojas išskirtiniu Lietuvos karo aviacijos garbės ženklu – „Pleno spar-nais“. Tais pačiais metais jis pasipraše išleidžiamas įatsargą ir išvyko iš Lietuvos.

1940 m. R. Marcinkus buvo priimtas svetimšaliu savanoriu į Prancūzijos karo aviaciją. Prancūzijai kapituiliavus, R. Marcinkus tapo britų karališkųjų oro pajėgų lakūnu, 1-osios eskadrilės naikintuvu „Uraganas“ pilotu. 1942 m. vasario 12 d. jo pilotuoja „Uraganas“ buvo numuštas, pilotas pateko į vokiečių nelaisvę. Įkalinotas Stalag Luft III lageryje, skirtame britų ir amerikiečių aviacijos karininkams, R. Marcinkus dalyvavo slaptos organizacijos „X“ veikloje, kuri 1944 m. gegužės 25-osios naktį suorganizavo masinį karo belaisvių pabėgimą, vėliau pavadintą Antrojo pasaulinio karo metų sensaciją.

Tik trims belaisviams pa-vyko sėkmingai pabėgti, kiti buvo sugauti, o 50 vyru, tarp jų ir R. Marcinkus, sušaudyti. Šis įvykis pasaulyje tapo žinomas „Didžiojo pabėgimo“

Britų karių kapinėse Poznanėje pastatytas paminklas lakūnui kapitonui Romualdui Marcinkui KAM nuotr.

Poznanės karo kapinėse pagerbtas Lietuvos karo lakūnas

vardu, kai apie jį buvo para-šyta knyga ir 1963 m. sukurtas filmas. Tik 1948 m. R. Marcinkaus palaidojimo vieta buvo identifikuota ir urna su jo palaikais perkelta į britų karių kapines Poznanėje. (Pagal G. Sviderskytės knygą „Uragano kapitonas“.)

Britų karių kapinėse Poznanėje surengtos ceremonijos metu Lietuvos karo lakūnui ir žymiam sportininkui, Antrojo pasaulinio karo metais kovojušiam Prancūzijos karo aviacijos, Jungtinės Karalystės karališkųjų oro pajėgų gretose, atminti buvo pašventintas naujai pasatytas paminklas, kuriame iškaltas lietuviškų lakūnų kilmę bylojantis įrašas: „Flight Lieutenant R. Marcinkus (of Lithuania). Pilot. Royal Air Force. 29th March 1944“ (Lietuvos) kapitonas R. Marcinkus. Lakūnas. Karališkiosios oro pajėgos. 1944 m. kovo 29 d.“.

Ceremonijos metu krašto apsaugos viceministras V. Umbrasas, Lietuvos Res-

publikos ambasadorius Lenkijoje Egidijus Meilūnas, Jungtinės Karalystės ambasados, Lenkijos kariuomenės atstovai prie paminklo padėjo gėlių vainikus. Paminklą pašventino Lietuvos kariuomenės Karinių oro pajėgų kapelionas majoras Virginijus Veilentas.

„Šiandien karo lakūno Romualdo Marcinkaus gyvenimo ir kovos istorija yra drąsos, pareigos ir draugystės pavyzdys Lietuvos kariuomenėi. Lietuvos sūnus, Didžiosios Britanijos herojus, kartu su kitais įvairių tautų ginklo broliais, paaukojusiais gyvybes dėl mūsų visų ateities, visada bus pa-vyzdys mūsų siekyje saug-

ti laisvę ir taiką pasaulyje,“ – ceremonijos metu sakė krašto apsaugos viceministras Vytautas Umbrasas.

Kpt. R. Marcinkaus pa-gerbimo ir paminklo pašven-tinimo iškilmės vyko Pirmojo ir Antrojo pasaulinių karo aukų Atminimo dieną, kuri kasmet minima lapkričio 11 d. Poznanės karo kapinėse karo aukų pagerbimo ceremonijoje Sandraugos (anksčiau Bri-tų Tautų Sandraugos) šalių karius pagerbė Lietuvos de-legacija, Jungtinės Karalystės ambasados Lenkijoje de-legacija, Kanados, Pietų Af-rikos, Nigerijos ambasadų atstovai, Lenkijos kariuomenės atstovai, kiti svečiai.

Paminklą karo lakūnui R. Marcinkui atminti rugsėjo mėnesį pastatė Tautų Sandraugos karių kapų Europoje priežiūros komisija, atsi-zvėlgdama į Lietuvos ambasados Lenkijoje ir Krašto ap-saugos ministerijos prašymą ir Lietuvos siekių jamžinti savo tautos asmenybes. KAM, „Tremtinio“ inf.

Posėdžiaavo valdybos

Lapkričio 14 dieną Kau-
ne, LPKTS buveinėje, posė-
džiaavo Lietuvos politinių ka-
linių ir tremtiniių sąjungos val-
dyba. Darbo ataskaitą už pra-
ėjusį laikotarpį pateikė
LPKTS valdybos pirmininkė
Jūratė Marcinkevičienė. Nu-
veikta išties daug: spalio 12 d.
LPKTS salėje karo su moky-
tojais ir moksleiviais aptartas
jvykės žygis Didžiosios Ko-
vos apygardos partizanų ta-
kais, spalio 14 dieną LPKTS
pirmininkas Antanas Lukša
ir valdybos nariai lankési Vil-
niuje, Vyriausybės rūmuose,
ir prieš pasirašydami Nacio-
nalinius susitarimą, su Ministru
Pirmininku aptaré LPKTS
rūpimus klausimus bei šių
dienų aktualijas, spalio 28
dieną ši susitarimą LPKTS
vardu pasiraše dr. Povilas Ja-
kučionis, dalyvaujant LPKTS
valdybos pirmininkei J. Mar-
cinkevičienei bei LPKTS val-
dybos nariui V. Palujanskui.
Ataskaitoje taip pat priminta,
kad spalio 16 dieną LPKTS
būstine buvo surengtas kas-
metinio sąskrydžio "Su Lie-
tuva širdy" aptarimas, spalio
19 dieną vertinimo komisija
paskelbė LPKTS iniciatyva
surengto konkurso paminklui,
iprasminančiam Kovoto-
jų, žuvusių už Lietuvos laisvę,
Motiną, nugalėtoją. LPKTS
pirmininkas A. Lukša infor-
mavo, kad lapkričio 10 dieną
su išrinkto projekto autoriu-
mi skulptoriu V. Gylikiu
bei architektu Jonu Anuške-
vičiumi lankési senosiose
Kauno kapinėse, kur stovés
naujas paminklas.

Dr. P. Jakučionis dėl mi-
nėto paminklo statybos patei-
kė konstruktivų pasiūlymų
bei priminė Vilniaus Lukiškių
aikštės sutvarkymo ir pa-
minklo Laisvės kovotojams
esamą situaciją. Pasirodo, ši
pavasarį Vilniaus savivaldybė
užsakė Lukiškių aikštės deta-
lių planą, vėl ruošiamasi
skelbti atvirą paminklo pro-
jekto konkursą, dėl aikštės
sutvarkymo yra ne įstatymas,
o tik nutarimas, todėl aiškė-
ja, kad šios Vyriausybės ka-
dencijoje Lukiškių aikštė ne-
bus sutvarkyta. Šiuo metu
darbo grupėje yra 15 narių, 5
iš jų – "mūsų" pažiūrų, tarp jų

ir P. Jakučionis. Prelegentas
taip pat pakomentavo nuolat
dirbancios Nacionalinio susi-
tarimo grupės pasiūlymus,
stabdančius įsigalėjusių ko-
rupciją bei kontrabandą iš
Kaliningrado srities. Taip pat
buvo pateikta svarbi informa-
cija politiniams kalinams ir
tremtiniams apie naują Aukų
rérimo fondo darbo vietą
Gedimino g. 40, Vilniuje.
Šiuo metu darbo grupė: Jaku-
čionis, Valenčius ir Listavi-
čius, ruošia naują LGGRTC
įstatymą bei nuostatų pakei-
timus. Taip pat dr. P. Jaku-
čionis, kaip visuomeninės ta-
rybos pirmininkas, kalbėjo
apie darbą prie Seimo Pasi-
priešinimo dalyvių ir nuken-
tėjusių nuo okupacijų teisių
ir reikalų komisijos. Si taryba
peržiūri įstatymų projektus,
svarstomus komisijos. Vieną
iš jų – dėl atnaujintų išmokų
sovietinėje armijoje nuken-
tėjusiems kariams, visuome-
ninė taryba atmetė. Šis pro-
jeketas buvo paruoštas soc-
demų ir anksčiau jau išmo-
kėta 10 mln. litų.

P. Jakučionis pabrėžė, jog
būtina atnaujinti asmeninius
nukenčiusių nuo sovietų ge-
nocido žmonių kreipimuisi į
teismą dėl patirtos žalos atly-
ginimo, nes valstybiniu mas-
tu tai kol kas padaryti nejma-
noma. Tam jau praėjusioje
Vyriausybėje yra jkurtas tei-
sinės pagalbos fondas, nu-
kentėjusiesiems numantantis
galimybę į teisinę pagalbą,
kreipiantis per LGGRTC ar
Tarptautinio Tribunolo 2000
fondą. Taip pat kvietė
valdybos narius pagalboti apie
artėjantį visuomeninio Tar-
ptautinio Tribunolo dešimtmecio
paminėjimą. Buvo apgai-
lestauta, kad 1948 m. vasario
16-osios Deklaracijos parti-
zanų paskelbimo signatarais
klausimas Seime vis dar nebu-
vo svarstyta.

TS-KDP PKTF pirmininkė
V. V. Margevičienė infor-
mavo, kad LPKTS filialuose
esančių muziejų klausimas
itrauktas į Seimo švietimo ir
kultūros komiteto dienotvar-
kę. Šią savaitę bus tvirtinama
LGGRTC generalinės direk-
torės B. Burauskaitės at-
skaita. Direktorė pažadėjo

peržiūrėti šiu muziejų regla-
mentus kitiemis metams. Pa-
rlamentare informavo, kad
užregistruvusi dėl pensijų ma-
žinimo įstatymo pataisą, nu-
matančią vienerių metų lai-
kotarpį.

Seimo narys, Seimo pasi-
priešinimo dalyvių ir nuken-
tėjusių nuo okupacijų teisių
ir reikalų komisijos pirmininkas prof. A. Dumčius teigė
ižregistravęs įstatymo pataisą
dėl sumažintų pensijų kom-
pensavimo mechanizmo.

J LPKTS valdybą kreipė-
si Antanas Vizbaras prašyda-
mas paramos Raseinių gim-
nazijai suteikiant Jono Že-
maičio vardą.

LPKTS valdyba vienbal-
siai patvirtino spalio 23 dieną
LPKTS Kauno filialo konfe-
rencijoje išrinktą valdybą bei
pirmininką Juozą Savicką.
Taip pat LPKTS valdyba
vienbalsiai pritarė LPKTS
Kuršėnų filialo pirmininkės
Anicetos Grikšienės pateik-
tai Šiaulių r. Kultūros centro
Kultūros skyriaus vedėjos
Valės Jurešienės kandidatū-
rai dėl apdovanojimo LPKTS
2-ojo laipsnio žymeniu „Už
nuopelnus Lietuvai“.

LPKTS valdyba aptarė ir
nusprendė LPKTS tarybos
posėdį surengti gruodžio 19
dieną 11 val., tą pačią dieną
9.30 val. posėdžiauti LPKTS
valdybai.

* * *

Tą pačią dieną įvyko ir Tė-
vynės sąjungos – Lietuvos
krikščionių demokratų Politi-
nių kalinų ir tremtinų frak-
cijos valdybos posėdis. Valdy-
bos nariai aptarė svarbiausias
politines aktualijas, išsakė sa-
vo nuomonę apie dabartinę
situaciją Lietuvoje.

Dr. Povilas Jakučionis tei-
gė, kad svarbiausias politinis
žingsnis – baigiantis šiem
metams patvirtinti ateinančią
2010 metų valstybės biudžetą.
Jis priminė, kad dabartiniu
metu biudžeto deficitas siekia
9,5 procento BVP, „Sodros“
deficitas – 2,5 milijardo litų,
kitais metais numatomas – 3
milijardai litų, todėl reikia su-
tikti dėl pensijų mažinimo,
nes kito kelio nėra. Tai reikia
aiškinti žmonėms ir stengtis

išlaikyti optimistiškumą. Ta-
čiau žinome, kad tik bedarbių
skaičiu sumazėjus nors per-
pus, valstybė atsities, bet labai
liūdna, jog iki to laiko praras-
me daugybę emigruojančių iš
silavinusiu jaunu žmonių.

Birutė Kažemėkaitė, Ma-
rijampolės apskrities viršininkė,
palietė regioninės politi-
kos klausimus pabrėždama,
kad šiuo metu vykdoma ap-
skričių reforma dar labiau
padidins bedarbių skaičių,
prie ministerijų kuriami bu-
rai regiono visuomenės ne-
tenkins, nes ministerijose
daug praėjusios kadencijos
valdančiu „palikimo“, ma-
žai profesionalių darbuotojų.
Daugelis svarbių sprendimų
daroma neatsižvelgiant į pro-
vincijos žmonių poreikius.
Taip pat B. Kažemėkaitė per-
davė Marijampolės apskrities
žmonių padéką žemės ūkio
ministriui už supratimą ir pa-
ramą dabartiniu sunkios eko-
nominių krizés laikotarpiu.

Seimo narys prof. Ariman-
tas Dumčius politine klaida
ivardijo „darbiečių“ pakveti-
mą į valdančiąją koaliciją.

TS-LKD PKTF valdybos
pirmininkas Algirdas Blažys
priminė nesenai Panevėžyje
dėl paksininkų vicemero kilu-
sių korupcijos skandalą, apibū-
dino esamą padėtį savivaldybėje,
paketavęs Seimo TS-LKD politikos komiteto
posėdį, kurio metu buvo kal-
bėta apie užsienio reikalų mi-
nistro V. Ušacko poziciją dėl
žalos atlyginimo nuo sovietų
represijų nukentėjusiems
mūsų tautiečiams. Po susi-
kimu su Rusijos Federacijos
užsienio reikalų ministru Lav-
rovu, Ušackas aiškiai pasakė
žalos atlyginimo klausimo ne-
kelišas.

Tauragiškis A. Stankus ir
šilutės I. Kalnikaitė taip pat
išreiškė savo nuomonę apie
sudėtingą politinę ir ekono-
minę situaciją regionuose,
žmonių nerimą ir priekaištus.

TS-LKD PKTF valdyba
posėdžio metu nutarė TS-LKD
PKTF valdybos ir tarybos po-
sėdį surengti 2010 metų sau-
sio 16 dieną ir į dienotvarę
svarbiausiu klausimu itraukti
pasiruošimą 2011 metų va-
sario mėnesį įvyksiantiems
savivaldos rinkimams.

"Tremtinio" inf.

Atsakymas į straipsnį „Politinė silpnaregystė nepajėgi ižvelgti griūties grėsmės“, publikuotą 2009 m. lapkričio 6 d. „Tremtinyje“

Atsiliepdama į straipsnyje išdėstytaus man kaltinimus
dėl nedalyvavimo balsuojant
už švietimo ir mokslo ministro
G. Steponavičiaus interpe-
liaciją, norėčiau paaškinti
partijos kolegom, Seimo na-
riams ir rinkėjams tokio savo
apsisprendimo priežastis.

Norėčiau atkreipti dėmes-
į, kad mano pedagoginių dar-
bo aukštojo mokslo srityje –

Kauno medicinos universите-
te – stažas yra 40 metų. I LR
Seimą atėjau iš šio akademio
pasaulio. Turiu patirties
kaip gydytoja, dėstyto, do-
centė, profesorė, klinikos vadovė
tieki pagagominėje, tiek
mokslo srityse. Taigi pažinti
aukštojo mokslo subtilybes
turėjau pakankamai laiko ir
aplinkybių. Per mano darbo
laikotarpį aukštajį moksą ir

tiriama darbą lietė ne viena
pertvarka. Dabartinė aukšto-
jo mokslo reforma yra bene
pati radikalija ir daugeliu
aspektų nepagrįsta, nepatei-
sinama, atskirais žingsniais
net kengsminga. Darbo
tvarka daug kartų su siūly-
mais, pastabomis kreipiau-
si į reformos rengėjus bei
vykdytojus, bet visuomet
nesulaukdavau atsako. Savo

apsisprendimą – kritiškai
požiūri į reformos esmę, jos
atskiras apraiškos detailes
neslepdamas, daug kartų vi-
suose svarstyto etapuose
išsakiau atvirai. Mano išva-
dos yra išdiskutuotos daug-
elyje susitikimų su buvu-
siais kolegomis, universite-
tu akademinių bendruome-
nės nariais, studentais.

(keliamo į 7 psl.)

Dabarties politinis kalinys

Pirmasis V. Putino epo-
chos politinis kalinys – 34
metų Igoris Sutiaginas jau 10
metų kalinamas Udmurtijos
ir Archangelsko lageriuose.
„Šnipų byloje“ Igoris buvo
nuteistas 15 metų, V. Danilo-
vas – 13 metų, Rešetinas –
11,5 metų. Iš 38 kaltinimų nė
vienas neįrodytas.

Igoris Sutiaginas baigė
Maskvos universiteto Fizi-
kos fakultetą, apgynė istorijos
mokslo kandidatinę disertaci-
ją, išleido dvi knygas, paraše
per 10 straipsnių. Pripažin-
tas „Tarpautinės Amnestijos“. Europos Tarybos Parla-
mentinė Asamblėja du kartus ragino Rusijos teisėsauga
peržiūrėti I. Sutiagino bylą.
Tuometinis Rusijos Federa-
cijos prezidentas V. Putinas
atsisakė kaliniui dovanoti
laivę.

Rugsėjo 22 dieną Žurna-
listų namuose Maskvoje įvy-
ko U. Sutiagino knygos
„Pusiaukelėje į Sibiro rūdų ka-
syklas“ pristatymas. Ištraukia
iš I. Sutiagino apsakymų siūlo-
me „Tremtinio“ skaitytojams.

Netylėkite

Kai esi kalėjime, net ne-
noromis su perskaitytomis
Šamalovo ir Solženycino kny-
gomis pradedi lyginti, ką ma-
tai aplink save. Išvada viena –
kalėjimas pasikeitė. Ne, jis
netapo žmogiškesnis, bet la-
biau prisitaikė gyvenimui.
Tačiau yra dalykų, kurie ka-
lėjime nedings niekada – tai
asmens paniekimas ir bevili-
tiškumo jausmas. Visa kalėj-
imo sistema kuria, stiprina ir
neleidžia užgesti šiemis jaus-
mams. Tai ir yra laisvės su-
varžymas. Ir sovietinių repre-
sių tikslas buvo pažeminti ir
paseti beviliškumo daigus.
Kovoti su šia represijos forma
kaliniui sunku, bet galima. „Už-
tvaroje“ laisvė – tai išsammonin-
ta būtinybė. Kalėjime – filoso-
finė formulė keiti į laisvės są-
voką, išsamointą neišven-
giamu. Formulė paprasta,
tiktais sunkiai įgyvendinama.
Visa paslaptis – jėga.

Kalėjime semtis jėgų néra
iš kur. Tik gyvi prisiminimai
už „užtvaros“ palaiko laisvės
viltį. Žinoti, kad tavęs nepa-
miršo tenai ir neleidžia pa-
miršti kitiemis – galimas sti-
mulas semtis jėgų už „užtva-
ro“ uždarytam kaliniui. Kalė-
jimo darbuotojai į tokį kalini
žiūri kitaip – pagarbiai ir net
atsargiai. Žinoma, represijos
galimos, kai įsakoma iš aukš-
čiau, bet jų vykdymas bus at-
sainus.

(keliamo į 3 psl.)

Lietuva – keičiamoji korta?

(atkelta iš 1 psl.)

Itarimą patvirtina ta aplinkybė, kad „Lenko korta“ dažijama ir Vakarų Ukrainoje. Daugiau niekur. Kada Lietuvos politikai pradės rūpintis savo tautos ilgalaikiais interesais? Kol kas rūpinasi tik šia diena.

Skandalukas dėl lenko, rusų ar kitokių „kortų“ paaštėjimo spalio pradžioje, kai Seimo posėdyje per Vyriausybės valandą LLRA atstovas J.Narkevičius paklausė premjerą A.Kubilių, kodėl naikinant apskritis Šalčininkų ir Vilniaus rajonų savivaldybėms neperduodamos švietimo ir kai kurios kitos papildomos funkcijos? Premjeras teisingai atsakė, kad šiose savivaldybėse, kurių tarybose LLRA turi daugumą, diskriminuojami ne lenkai, bet lietuviai. Ypač švietimo, nekilnojamojo turto įsigijimo, verslo pradėjimo srityse.

Faktai tokie, rašo „Delfi“ A.Lapinskas, kad visame pasaulyje už Lenkijos ribų yra tik 75 lenkiškos mokyklas ir jos išlaikomos pačios Lenkijos lėšomis. Lietuvoje yra daugiau nei 100 lenkiškų mokyklų, išlaikomų Lietuvos valstybės. Tuo tarpu Lenkijoje yra tik keletas lietuviškų mokyklų, remiamų Lietuvos, nes „vargše“ Lenkijai nepakanke lėšų jos biudžete. Bet dosnai remti lenkiškas mokyklas Lietuvoje tų lėšų pakanka. Gal reikštų baigtai tokią labdarą lenkiškoms mokykloms? Juo labiau kad LLRA vadovai:

V.Tomaševskis, J.Narkevičius ir kiti, vis vien nesiliauja juodinti Lietuvą Europoje ir pasaulyje, kad Lietuvoje lenkų mažuma diskriminuojama ir visaip skriaudžiama. Lygiai taip pat, kaip žydų radikalai, panašūs į Zurofą, skelbiantys, kad visi lietuviai – žydšaudžiai, nepaisant to, kad kelis kartus daugiau lietuvių, nepaisydami mirtingo pavojaus sau ir savo šeimų nariams, gelbėjo žydus.

Rugsėjo pradžioje euro-parlamentaras Voldemaras Tomaševskis kreipėsi į Europos Komisijos pirmininką J.M.Barosą su pretenzijomis dėl lenkų mažumos Lietuvoje diskriminavimo, dėl dvikalbių gatvių pavadinimų, asmenvardžių rašymo lenkų rašmenimis pasuose ir pan. Ir pagrasino šį klausimą iškelti Europos Parlamente. Kiek žinoma, nieko gero nepešė. Jis suorganizavo dešimties Lenkijai atstovaujančių euro-parlamentarų kreipimąsi į EP pirmininką tautietį Ježi Buzeką. Kreipimesi rašomas visiš-

kos nesąmonės, kad Lietuvoje lenkų teisės pažeidžiamos, pažeidžiama Europos Bendrijos sutartis, kad „lenkai yra baudžiami už savo gimtosios kalbos vartojimą“. J.Buzekas patarė tautiečiams nesikaršiuoti, turėti kantrybęs.

Kitas autorius, A.Butkus tame pačiame „Delfi“ rašo, kad Lietuva yra tapusi lenkų šovinistų poligonu. (Gal todėl, kad Lietuva visais atžvilgiais silpniausia kaimynė?) V.Tomaševskiui oponuoja jis jo tautiečiai esą maną, kad šmeižtų scenarijus ir pretenzijas lietuviams inspiruojaš Kremliaus, kuris savo destrukcinius žaidimus žaidžias lenkais virtusių politikierų rankomis. Nesunku tuo patikėti, prisiminus Šalčininkų „automomininkų“ bylą, kurioje figūruoja ir kai kurių dabartinių LLRA vadovų pavadės. Ne veltui V.Tomaševskis vengia kritikuoti Lukašenkos režimą Baltarusijoje.

A.Butkus minėtame straipsnyje toliau rašo: „Kodėl iš Vokietijos, Airijos, Ispanijos, Vokietijos ar JAV Lenkija nereikalauja atidaryti valstybės išlaikomų lenkiškų mokyklų ir dar su gerokai mažesniu moksleivių skaičiumi klasėse bei 20 proc. didesniu finansavimu? Kodėl tylima, kad kaimyninėje Baltarusijoje, kurioje lenkų yra dvigubai daugiau nei Lietuvoje, veikia tik dvi lenkiškos mokyklas?“ Atsakant autorui belieka atsidusti, kad tokia „Draugystės ir bendradarbiavimo“ sutartį su Lenkija 1994 metais pasirašė A.Brazauskas ir A.Šleževičius.

Dabar pagal tą sutartį lenkų mokyklose mokoma „sulenkintos“ Lietuvos istorijos, kur Vilniaus okupacija traktuojama kaip Vilniaus išsavadavimas iš „chamų litvinų“, esą reikėjė gelbėti čia gyvenusius lenkus. (Lygiai tokiu pat pretekstu naciai okupavo Čekoslovakiją.) Šiuo metu Vilnius esas okupuotas ir kolonizuotas atvykeliu iš... Lietuvos. Lietuviai kalbos šiame krašte esą niekada nebuve. Šitokias nesąmonės lenkiškų mokyklų moksleiviams kalba „lektorai“, atvykę iš Lenkijos. Tik Kremliaus ir Varšuvos politikai taip begėdžiai ir ciniškai elgiasi su Lietuva. „Ten, kur nera lenkiškų mokyklų, nera ir lenkų problemų. Ten nera lenkiškos istorijos lektorų vojažų po valstybines mokyklas, nera ir istorijos klastojimų“, – baigia A.Butkus.

Smūgis LLRA ir V.Tomaševskiui: lapkričio 6 d. Konstitucinis Teismas dar

kartą nurodė, kad asmens vardas ir pavardė asmens dokumente turi būti rašomas lietuvių kalba ir lietuviškais rašmenimis. Kitomis kalbomis ir tik lotyniškais rašmenimis gali būti rašoma tik skyriuje „Kiti išrašai“. Beje, šitaip seniai jau rašo latviai. Politikai lietuvių kalbos neapgynė, bet ją apgynė Konstitucinis Teismas. Gerai ir tai. LLRA taip pat džiaugiasi, tikėdamis, kad oficialus išrašas ir tas kitas turės vienodą galią. Teisinkai sako, kad ne.

„Lenkai, reikalaudami iš lietuvių lenkiškas pavares rašyti lenkiškomis raidėmis, patys mūsų pavares rašo savais, o ne lietuviškais rašmenimis, geresniu atveju – mišriai“, – tvirtina A.Butkus ir pateikia pavyzdžių.

V.Tomaševskis, išrinktas Europos Parlamento delegacijos ryšiams su Baltarusija vicepirmininku, duodamas interviu laikraščiui „Kurier Wilenski“ apie lenkų mažumos ir žmogaus teises Baltarusijoje nekalbėjo, tik visaip juodino Lietuvą, kad joje totaliai pažeidinėjamos lenkų mažumos teisės. Tuo tarpu tiesiog siomis dienomis Baltarusijos švietimo viceministras išleido įsakymą, kad mokymas kitomis kalbomis nei rusų ar baltarusių bus galimas tik ypatingais atvejais ir tik atskiriems dalykams. Nebus jokių specialių mokyklų tautinėms mažumoms. Nėra kodžiai pažaugtis tokiais įsakymais, bet gal LLRA susimastys?

Grįžtant prie „Lenko kortos“ problemos tenka priminti, kad Lietuvos Konstitucija iš piliečių reikalauja nebūti susijus ryšiais su užsienio valstybėmis. Visus „kortų“ dalintojus galima įtarti bandant silpnose kaimyninėse valstybėse formuoti savo „penktąsias kolonas“.

Neseniai į tai dėmesį buvo atkreipęs Seimo užsienio reikalų komitetas. Jo pirmininkas A.Ažubalis spalio 16 d. teisingai pastebėjo, kad „kortos“ gali kelti grėsmę Lietuvos nacionaliniam saugumui. Jis pažymėjo, kad „problemos yra rimtos ir kompleksinės, o tolesnis jų nesprendimas Lietuvai gali turėti neigiamų pasekmų“. Deja, po savaitės tas pats politikas kalbėjo visai kitaip. Atseit „Lenko korta“ pavojaus Lietuvai nekelia, nes abi šalys yra NATO ir ES narės. Galima būtų sutikti, kad karinio pavojaus artimiausioje ateityje tikrai nekelia, bet šalies nacionaliniam saugumui svarbus ne vien karinis pavojus. Reikėtų paklausti

A.Ažubalį ir kitus Užsienio reikalų komiteto narius, kaip gi su ilgalaikiais Lietuvos interesais, ar jie nenukentės, ar štai svarstė komitetas? Juk pirmame komiteto posėdyje buvo kalbėta apie galimybę siūlyti Seimui ir Vyriausybei apriboti užsienio valstybių „kortų“ turėtojams teisę dirbtį valstybės tarnyboje, tarnauti Lietuvos kariuomenėje ir net būti išrinktiems į vietos ir valstybės institucijas. Lenkijos laikraštis „Rzeczpospolita“ netrukso „pasipiktinti“, kad Lietuvos politikai neatmeta galimybės, jog „Lenko korta“ gali kelti pavojų nacionaliniam saugumui. Kad „Lenko korta“ – tai vilko bilietai. Kad Lietuvos politikų išradę gumas, siekiant apsunkinti lenkų gyvenimą – beribis.

Kas privertė komitetą skubiai pakeisti nuomonę? Ar netie patys, kurie gal 1995 metais privertė Juozą Drignelį ir laikraštį „Lietuvos aidas“ nutraukti publikavimą Armijos krajovos archyvą, rastą vienos Vilniaus bažnyčių palepėje, nes ši archyvų medžiaga liudijo AK teroristinę ir atvirai antlietuvišką veiklą Vilniaus krašte. Apie tautinį ar valstybinį orumą kalbėti galima nebent raudonuoju.

Minint Vilniaus atgavimo 70-metį, Seimo nariai kvietė praeiti vertinti atvirai, neiškraipyti pašalinti praeities veiksmų pasekmes ir atkurti istorinį teisingumą. Tikėjosi,

Dabarties politinis kalinx

(atkelta iš 2 psl.)

Dar nuo caro laikų galioja kalėjimo prižiūrėtojų taisyklė: „O kas man kalinx? Isaakys – nešiu jam bandelių, issakys pasmaugti – įvykdysiu savo rankomis“. Bet tai galioja, kai kalinx neišsiskiria iš pilkos masės. Jeigu prižiūrėtojas apie jį žino arba pamato šią apie jį per televiziją, perskaito spaudoje – net ir jo nuobodžiame pilkame asmeniniame pasaulėlyje švysteli spalvotas laisvas pasaulis. Ne veltui sakoma, kad „zekai“ ir jų prižiūrėtojai sėdi kalėjime kartu. Dovlakovas apie juos labai tiksliai parašė. Tuomet prižiūrėtojui prabunda noras su nepalaužtu kaliniu pasikalbėti – juk jis irgi žmogus, o tik po to seką pareigybės funkcija. Taip bausmės rimbas atidedamas kiek į šoną, o jeigu ir vykdo iš aukščiau primestą pareigą, tai tingiau. Todėl, kad kalėjime būti bloga net jei esi su antpečiais. Ar žinote, kiek jėgų gauna kalinx, kai prižiūrėtojas, slépdamas nejautrumą už savo palaidą braučia, pasako: „O aš apie tave laikraštyje skaičiau“. „Taip? Na, ir ką rašo?“ „Atrodo, tu sėdi nekaltais.“

Pasamonės lygmenyje kalėjimo tarnai tarsi kažko bijo. Tieki metų GULAGO diegtą baimę įsibrovė ir į prižiūrinčių kalinius sielas. Jie bijo tų, kurie nepasiduoda ir nesusitaiko su laisvės praradimu. Jie bijo savo niekiškų darbų paviešinimo.

Teisus buvo V. Pikulis savo knygoje „Katorga“ parašydamas štai ką: „Apkalbos? Nebijokime jų. Žymiai pavojingesnis nuožmus tylėjimas. Šioje tyloje vyksta patys niekiškiausi darbai. Noriu pasakyti tik viena. Prašau, netylėkite. Nebijokite galimų represijų, jos bus ne tokios baisios, kaip nuožmus tylėjimas. O greičiausiai net nerepresuos, o tik pagasdins.

Savo žodžiu jėga, savo neabejingumu jūs ir per atstumą apginsite žmogų. Ir svarbiausia, suteiksite jėgų, taip reikalingų esantiems už „užtvarus“. Kai yra jėgų, jau galima įsisamonti neišvengiamumą ir taip susigrąžinti prarasą laisvę. Be dvasinės laisvės labai sunku gyventi, ypač kalėjime. Todėl vardan tų, kurie yra neteisėtai uždaryti kalėjimuose (jų yra pakankamai daug), būkite kartu su jais ir netylėkite. Netylėkite!

Pagal tarptautinės bendrijos „Memorialas“ spaudą parengė Jonas LUKSĘ

Lietuvos kariuomenės dienai artejant

(atkelta iš 1 psl.)

Pirmiausia reikia atsiminti, kad kuriantis kariuomenėi i ją ateidavo 15–20 proc. ne-raštę, tad šalia karinių dalykų buvo mokoma skaityti ir rašyti. Ir vėliau, greta įvairių karinių statutų, ginklų ir rikiuotės pamokų, buvo dėstoma Lietuvos istorija ir geografija, lankomos istorinės vietas, muziejai, teatrai, kinas, įvairios įmonės ir fabrikai. Darama viskas, kad prasiplėstu žmogaus akiratis. Be to, reikia nepamiršti, kad kariuomenė parengė: pakankamą kiekį aktyvo ir atsargos karininkų bei puskarininkų; daugiau nei 200 tūkst. tévynę ginti patriotiškai susipratusi ir mokančiu naujoti ginklą jaunuolių; bendradarbiaudama su Lietuvos šaulių sąjunga prisdėjo prie kario parengimo krašto užnugario tarnybai; remdama ir globo-dama skautų organizaciją nuo pat mažumės skiepijo meilės tévynei, doros, garbės ir pareigos jausmą.

Baigdamas noriu priminti, kad tarpukario karininkams likimas lémė gyventi labai tragišku mūsų tévynės laikotarpiu. Buvęs užsienio reikalų ministras Juozas Urbšys savo prisiminimose rašė, kad prasidėjus okupacijoms pirmas smūgis buvo nukeiptas į Lietuvos kariuomenę.

Lietuvos nacionalinio muziejaus ir Lietuvos kariuomenės karių, nukentėjusių nuo sovietinio ir nacistinio genocido, sajungos išleistoje enciklopedijoje „Lietuvos kariuomenės karininkai 1918–1953 m.“ minimos vienaip ar kitaip nukentėjusių nuo komunistinio režimo 1785 aktyvių ir atsargos karininkų pavardės, iš jų suimti 1940 m. – 199, 1941 m. – 828, antrosios okupacijos metu – 563, prasidėjus karui sušaudyti arba kitaip nužudyti – 22, sukiliimo metu žuvo – 10, savisaugos daliniuose – 38, nužudyti sovietų karių, sovietų partizanų ir stribų – 30, žuvusių įvairiomis aplinkybėmis – 11, žuvusių Lietuvos partizaniniame kare – 84, suimtų partizaninio karo dalyvių – 52 (jie įskaityti į suimtų skaičių antros okupacijos metu).

Neskaičiuojant nukankinėt tardant, sušaudytų, dauguma suimtų žuvę pirmaisiais antraisiais sovietų vergijos metais. Jie nebuvu prisitaikę prie nežmoniškai žiauraus elgesio, prie „bado dietos“, šalčio, sunkaus darbo ir antisananarinės gyvenimo sąlygų.

Dim. plk. Itn. Antanas NAVAITIS

Gimiau ir augau Sibire, tuomet, kai jau daugelis tremtinių galėjo laisvai sugrįžti į Lietuvą. Mūsų šeima į šių laimingųjų sąrašą nepakliuva. Mano tėtis Lietuvos kariuomenės puskarininkas, Didžiosios Kovos apygardos partizanas Bronislovas Krilavičius-Liepa po bausmės atlaimo Karagandos lageriuose, 1956 metais apriboju teises, buvo ištremtas į Krasnojarsko kraštą, Jeniseisko rajone esančią Krivliako gyvenvietę. Tokių šeimų tremtinių gyvenvietėje, Jeniseisko rajone buvo ir daugiau. Tuomet mums tévai nesakė, kad esame represuotų Lietuvos partizanų vaikai, kurių tévams, atbuvis bausmę lageryje, atimta teisė sugrįžti į tévynę. Buvome maža lietuvių tremtinių bendruomenė internacinaliniame ištremtų rusų, baltarusių, ukrainiečių, vokiečių, totorių, latvių kaimelyje ant Sibiro upių tévu vadina Jenisejaus kranto.

Krivliakas, miško kirtėjų gyvenvietė, įsikūrusi už 230 kilometrų į šiaurės vakarus nuo Jeniseisko, Jenisejaus kalvagubryje, kairiajame Jenisejaus upės krante. Gyvenvietę statyti pradėjo per sovietinę kolektyvizaciją 1929–1933 metais ištremti rusų ūkininkai. Mano tévai buvo girdėję daugybę pasakojimų, kad šiuos tremtinius išlaipino ant status, skardėto upės krante, kur tik akys užmatė, visur plytėjo taiga, išskyrus miško žvėris, čia nebuvo né gyvos dvasios. Ginkluoti bolševikai, laivu atplukdė pirmuosius tremtinius iki kranto, numetę „išbuožintiems“ savo tautiečiams kirvį ir pjūklą ir šuktelėjo: „Kurkités čia, kontra prakeikta...“ Po dvidešimties metų, 1948-ųjų birželį ši Turchansko miško ūkiui priklausantį taigos kirtėjų būri papildė 87 Lietuvos tremtinių šeimos – beveik 300 žmonių iš Kaišiadorių rajono. Apie pusę šeimų buvo apgyvendinta barakuose Krivliake, kiti turėjo kurtis už 7 kilometrų nuo šio kaimelio Kureikoje. Su šia tremtinių bangą buvo atgabentas ir devintą dešimtį ipusėjės mano senelis, buvęs geležinkelinkas ir daugiauvaikis smulkus ūkininkas Pranciškus Krilavičius iš Vaidžionių kaimo, Žaslių valsčiaus, kuriam ši svetima žemė tapo Amžinojo poilsio vieta. Kartu su juo buvo ištremtas ir jauniausias sūnus Alfonsas.

Senyvo amžiaus žmonės ir vaikai buvo apgyvendinti atskirame barake. Beveik visi jie išmirė. Krivliako kapinėse ilsisi ir seniausioji Lietuvos tremtinė iš Kaišiadorių krašto, 112 metų akla senutė Bliujiénė, išvežta iš Senųjų Kietaviškių kaimo. Ji buvo Sibire, bet jo nematė... Beveik ketverius metus išgyveno Krivliake. Mirė sulaukusi 116 metų, ant vienintelio sūnaus Prano, atsivijusio mama kitu traukiniu į Sibirą, rankų.

platybėse. Daugelis manovai kystės draugų tremtinių iki šiol nematė Lietuvos. Čia mes esame tarsi pažymėtieji. Daugiau trokštame teisingumo, padorumo ir pagarbos tam, dėl ko jaunystė, laisvę, sveikatą paaukojo mūsų tévai. Lietuva mums buvo nepasiekiamā, fantastinė šalis, apie kuria girdėjome iš savo tévų pasakojimų. Žinojome, kad ten žydi obelys, paskui noksta obuoliai, kad laukose brėsta rugiai, iš kurių kepama kvapni duona, kad ten liko

to Sodaičio sesuo tremtinė Ona Sodaitytė-Vilčinskienė. Jiedu su vyru Dominu neturėjo vaikų, gyveno pačiamė Krivliako gyvenvietės gale, dar turėjus Aūlo pavadiniam. Tikriausiai anksčiau čia gausiai gyventa totorių tremtinių. Kaimynystėje buvo įsikūrusi Domino brolio, žuvusio dirbant taigoje, žmona Adelė su sūnumi Broniumi, kuris buvo tikras Sibiro tremtinių fotometraštinkas. Vai-kinas mėgo fotografiuoti, buvo įsigijęs fotoaparatą ir be-

Sibiro vaikų kelias namo

Elvyra ŽEIŽIENĖ

Krivliako tremtinių bendruomenė 1967 m. Pirmoje eileje iš dešinės Didžiosios Kovos apygardos partizanų vaikai: Aldona Sodaitytė, Gediminas Rudys, Jonas ir Birutė Sodaičiai, Elvyra Krilavičiūtė; antroje eileje: Ona Sodaitytė-Vilčinskienė, Monika Alionienė, Gesė Vedeckaitė, Petras Alionis; trečioje eileje: Martynas Sustauskas, Vlada ir Motiejus Rudžiai, Antanas Vaškevičius, Jonas Žičius, Stasys Kavaliauskas, Stefanija ir Bronislovas Krilavičiai, Daminas Vilčinskas, Jonas Vaškevičius; ketvirtroje eileje: Marija Grigonienė, Ona Kavaliauskienė, Adelė Vilčinskienė, Vladas Žičius. Tik dalelė jų grįžo į Lietuvą

Gimusieji penkiasdešimtų metų pabaigoje ir šešiasdešimtų pradžioje, nebuvo me tremiami gyvulinuose valgonuose, tačiau iš mūsų, dar negimusiu, buvo atimta pri-gimtinė teisė turėti tévynę, mokytis gimtaja kalba, permitti savo šalies kultūrą, pa-procius ir tradicijas. Mūsų tévų kaltė buvo ta, kad jie besalygiškai mylėjo ir nuo raudonojo okupantų ginklu-gynė savo gimtinę. Jie, lageriuose atbuves bausmę, praradę sveikatą, veltui vergiškomis sąlygomis statę naf-tos verslo, fabrikus, namus Rusijos platybėse ir kultur, okupacineivaldžiai buvo nereikalingi savo gimtinėjė. Tas nereikalingumo jausmas lyg šešėlis visuomet mus lydi ir grįžusius į pažadėtają žemę Lietuvą, ir pasilikusius Sibiro

gimtieji namai ir viskas, kas žmogui brangiausia.

Savo albumė saugau mūsų, Krivliako lietuvių tremtinių, susibūrime, darytą fotografiją. Ir tik rinkdama Didžiosios Kovos apygardos partizanų atsiminimus ir gilindamas į jų kovų istoriją, sužinojau, kad beveik visi nuotraukoje esantys vyrai, su šeimomis ir be jų, buvę šios apygardos partizanai: Bronislovas Krilavičius-Liepa, Motiejus Rudys-Lazdynas, (šiuo metu vienintelis likęs gyvas) Vladas ir Jonas Žičiai, Antanas ir Jonas Vaškevičiai, Vytautas Sodaitys, Stasys Kavaliauskas, Kazys Jaskutis, Petras Alionis. Ši susibūrimą po egzekvijų už mirusiuosius priedanga ir kitus lietuvių pobūvius organizuodavo partizano Vytau-

veik visos mano Sibiro vai-kystės nuotraukos ir kitų tremtinių atvaizdai daryti Broniuko. Kadangi aplinkui plytėjo pelkės ir taiga, svetimų ausų ir akių arti nebuvo, tai pamenu, kai visi, atgiedoję Rožinį ir pasimeldę už mirusiuosius, vaišinosi prie kuklaus balta staltiese už-tiesto ir kryželiu bei žvakėmis papuošto stalo. Paskui ilgesingai uždainavo „Lietuva brangi...“, skambėjo graudžios partizanų dainos, buvo kalbama apie Lietuvą, vėliau visi prašė mano técio padeklamuoti lagerių tauto-saka tapusių eilių. Mano pir-masis išmoktas lietuviškas eilėraštis irgi buvo iš mels-vojo técio sąsiuvinio, kurį medinėje dėžėje jis parsivežė iš Karagandos lagerio:

(keliamas į 6 psl.)

2009 m. lapkričio 20 d.

Tremtinys

Nr. 43 (873)

5

Partizanų Motinos

Elžbieta Veverskiene

Prisiminkime Veverskių šeimą, švelnią Motinos Elžbietos meilę, griežtoką, jokių kompromisių nepripažįstantį tėvą Stanislovą ir vokus, sunkiausiu Tėvynei metu neišbėgusius užuovėjos ieškoti sverut.

Visas Veverskių namų ūkis užgulė Motinos pečius. Tėvelis, padirbėjęs Amerikoje, sugrįžo į Lietuvą ligotas, jį kankino reumatas, susirgo diabetu, anksti tapo nedarbinęs, nors sugrįžęs į tėvų gimtinę – Jurbarko rajono Veliuonos valsčiaus Kalvių kaimą, ēmėsi ūkininkauti iš visų turimų jėgų. Greitai į pagalbą atėjo sūnūs.

Broliai Veverskiai per varę vargus siekė mokslo ir žinių. Kazys domėjosi politika ir teise, Praną viliojo žurnalistika, abu už pasipriešinimą bolševizmui ir okupacijai buvo pasmerkti pražūčiai.

Kazys Veverskis – Lietuvos laisvės armijos (LLA) kūrėjas (steigimo metu, 1941 m. gruodžio mén., buvo 28 metų Vilniaus universiteto teisės studentas), anksčiau mokėsis Lietuvos kariuomenės karo mokykloje. Žuvo 1944 m. gruodžio 28 d. Raudondvarje, ties tiltu per Nevezį.

Suimtas, įkalintas, nuteistas 25 metams katorgos, Pranas Veverskis parašė jaudinančias eiles. Ijas sudėjo Veverskių šeimos vaikų pagarbą ir meilę Motinai, išauginusiai dešimt vaikų ir dėl tragiskos lemties gyvenimo pabaigoje likusiai vienišai. Kaune gyvenęs, GULAGe kalintas partizanas (mirė 1999 metais) parašė atsiminimus apie rezistencijos kovas ir išspausdino 1995 metais „Laisvės kovų archyvo“ 15 numeryje. Apie savo šeimą Pranas pasakojo:

„Kazio, kaip vyriausio vaiko, likimas buvo iš anksto nusprestas – bus ūkininkas. Gasparius, 25 ha ūkio paveldėtojas. Man numatė kitokį likimą: galgi pavyks kaip nors į mokslus išleisti, galgi ir klebonas padės? Veliuonas klebonas kunigas Polonskis gerai sugyveno su mūsų tėvu ir nuspėjo jo norus. Vieną kartą per šv. Izidorius atlaidus kėlėmės su tėvu valtimi į Ilguvos bažnytkaimi, esantį kitoje Nemuno pusėje. Valtyje buvo ir klebonas. Iš tolo pradėjo pokalbją apie mano ateities planus: „Mano mielas, ar norėtum pasaulio pamatyti? Sakysim, Rymą?“ Suskubau atsakyti: „O, klebonėli, norėčiau!“ Ir vėl klaušia: „Na, ką gi, mano mielas, žiūrėsim ... O trumpai drūtai

– ar norėtum būti kunigu?“ Nusiminiavau: „Kunigu būti ne norėčiau...“ Klebonas skėstelėjo rankomis, tėvą mano atsakymas pritrenkė, o man pasidarė aišku, kad visos viltys gauti klebono paramą ir galimybę mokytis – žlugo. Tačiau į kailį nuo tévo ši kartą negavau, nors šiaip abiems su broliu dažnokai tek davavo. Po kiek laiko tévo rūstybė atlėgo. Veliuonos bažnyčios zakristijonas Jokubauskas buvo kažkiek skolingas mums pinigų, tai tévas ir paprašė, kad už skolą viena iš dukterių mane pamokytų ir paruoštų į antrą Vilkijos progimnazijos klasę. Trys jo dukters buvo mokytos, mane ēmési mokytį Aureliją... Tieki teišmokė, kad vos ne vos per vargus buvau priimtas. Taigi stojau į mokslo vyrų kelią, tačiau mano laimė kenkė Kazio laime. Kazys tuo metu jau buvo gerai nuaugęs, kresnas, fiziškai stiprus ir visokiausiai idėjų bei užmoju nestokoje paauglys. Brolis užsispurysiai, nagais ir ragais brovėsi į mokslo pasaulį, ir kai tévas pamatė, jog sūnaus ūkio darbams nepalenks, ji paprasčiausiai išvijo iš namų. Tvirtas tévo žodis, ne mažiau atkaklus ir Kazys: išdidžiai išėjo iš namų. Kazys buvo išprasytas, kai aš jau mokiausi ketvirtoje progimnazijos klasėje. Tévas baigtį mokslo metus leido, bet toliau – nė cypt! Taip pirmagimio teisė į ūkį ir pareigos teko man. Reikėjo perimti visus iki tol Kazio atliekamus darbus. Deja, aš buvau iš kitokio molio: fiziškai silpnokas, linkęs į mažakraujystę ir visiškai nemokantis ūkio darbų, dar blogiau – priešgina, kritikuojantis senius už jų nemokškumą ir atsilikimą nuo kultūros... Taipau tarsi indas, kuriamė kaupeši tévo rūstybę, kol už tokį pat norą kibti į mokslus iš namų buvau išvytas ir aš. Išbėgau vienmarškinis, basas į tamšią naktį. Mama verkdama išmetė man iš paskos pro duris klumpes, kailinukus ir kepurę. Susitaikiyi su tévu grįžau tik kelios dienos prieš jo mirtį, tačiau tévas jau nepajégė kalbėti.“

Sovietų okupacijos auka tapo visa šeima: žuvo keturi broliai partizanai, trys broliai ir trys seserys buvo ištremti į mirties lagerius Krasnojarske, Vorkutoje, Mordovijoje, kur jų gyvenimai galėjo nutrūkti kiekvieną minutę...

Bronius ir jauniausias sūnus Vytautas žuvo 1947-aisiais Jurbarko rajone, Burbinės miške. Apsupti, neradas

mi išeities, garbingai pasitraukė iš gyvenimo... Albinas taip pačiais metais žuvo Serežiuje. Aleksas buvo nuteistas 20 metų kalėti. Vyresnysis brolius Stasys ištremtas į Sibirą, seserys Domicelė, Aldona ir Natalija – taip pat tremtinės.

1997 m. vasario 17 d. Lietuvos Respublikos Prezidento dekretu Nr. 1205 po mirties Kazys Veverskis apdovanotas Vyčio Kryžiaus I laipsnio ordinu. 1998 m. gegužės 19 d. Prezidento dekretu Nr. 69 po mirties jam suteiktas brigados generolo laipsnis. 1999 m. rugpjūčio 13 d. Kazys Veverskis perlaidotas Kaune, Petrašiūnų kapinėse.

1997 m. vasario 10 d. Lietuvos Respublikos Prezidento dekretu Nr. 1199 Pranas Veverskis apdovanotas Vyčio Kryžiaus IV laipsnio ordinu. 1998 m. liepos 29 d. jam suteiktas dimisijos majoro laipsnis. 1999 m. liepos 8 d. Pranas Veverskis palaidotas Kaune, Petrašiūnų kapinėse.

Motinai ant kapo paminklo pritvirtinta lentelė su užrašu „Čia ilsisi Partizanų Motina“. Prie Amžinojo poilsio vietos dažnai sustoja žmonės, kad pagerbtų Moterį, kuriai gyvenimas pasiuntė tokius baisius išbandymus. Veliuonoje stovi paminklinis akmuo LLA ikūrėjo Kazio Veverskio-Senio atminimui, Jovardu pavadinta viena iš Veliuonos gatvių.

**Spaudai paruošė
Stanislovas
ABROMAVIČIUS**

Sveikiname

Garbingo 80-ojo jubiliejaus proga sveikiname buvusį Laisvės kovų dalyvį, politinį kalini Stasį AVIŽINĮ ir linkime s tiprios sveikatos, neišsenkančios energijos ir Aukščiausiojo palaimos.

Giminės ir bendražygiai

Nuoširdžiai sveikiname buvusį Algimanto apygardos kunigaikštio Margirio rinktinės Audros būrio partizaną Romualdą Navicką garbingo 80-mečio proga ir linkime sveikatos bei Dievo palaimos!

Bendražygiai: Elytė, Onutė ir Vytautas

„Tremtinio“ redakcijos darbuotojų Aušrą SUOPYĘ nuoširdžiai sveikiname jubiliejaus proga ir linkime neišsenkančios energijos, humoro jausmo, aštrios plunksnos ir kūrybiškės sėkmės.

**„Tremtinio“ bendradarbiai,
LPKTS pirmininkas
ir valdyba**

Pa statykime paminklą Motinai

Lie tuvos politinių kalinių ir tremtinų sajunga jau ne vienerius metus siekia įamžinti Laisvės Kovotojų Motinų atminimą. Prieš kelerius metus kilo idėja pastatyti simbolinį Kovotojų žvusuvių už Lietuvos Laisvę, Motinos paminklą, numatyta jam vieta Kauno buvusiose senosiose kapinėse. Sumanyamas pradėtas įgyvendinti.

Prie šio paminklo pastatymo galite prisiėti ir Jūs, Jūsų šeimų nariai, giminės, kaimynai, pervesdami į Lietuvos politinių kalinių ir tremtinų sajungos DnB NORD banko sąskaitą Nr. LT864010042501566754 norimą paaukoti sumą.

Dėkojame paaukojusiesiems:

Algirdui Blažiu – 100 litų,
Valentinui Kemėšiu – 20 litų,
Angelei Mikalkėnieri – 20 litų,
Zitai Levickaitė-Jonaitienei – 100 litų,
Almai ir Ramučiui Dirsems – 300 litų,
Vytautui Alksniui – 113 litų,
Irenai Rūnaitei-Belickienei – 200 litų,
Leokadijai Jankauskaitei-Skrinskienei – 100 litų,
Rimantui Inčiūrai – 100 litų,
Teodorui Bagdonui – 50 litų,
Steponui Vytautui Gailiui – 100 litų.

LPKTS pirmininkas Antanas Lukša

Konkursu “Kaip žaisdavo tremtyje vaikai” dalyvių apdovanojimas

Kauno miesto savivaldybės didžiojoje salėje įvyko Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro ir Kauno Panemunės senelių namų asmenų, nukentėjusių nuo sovietinės okupacijos, krizių centro organizuotas mokinį rašinelių ir piešinėlių konkursu „Kaip žaisdavo tremtyje vaikai“ dalyvių apdovanojimas.

Siekdamai prisiėti prie ištorinio atminimo puoselejimo, pilietiškumo ugdymo tarp moksleivių, Kauno Panemunės seniūnijos mokyklose buvo paskelbtas jau tradiciniu tapęs piešinių ir rašinių konkursas „Kaip žaisdavo tremtyje vaikai“. Konkurse dalyvavo Rokų vidurinės ir Vaišvydavos pagrindinės mokyklos mokiniai. Jų piešiniuose ir rašiniuose atsispindi tolumojo Sibiro vai-

kų sąmojingumas, išradimas, žaidimai.

I baigiamajį renginį susirinko konkursu dalyviai su tėveliais, seneliais, mokytojais, taip pat buvę tremtiniai, Panemunės senelių namų asmenų, nukentėjusių nuo sovietinės okupacijos, krizių centro lankytųjai, kiti asmenys, kuriems aktuali tremties tema.

Gražiu, nuotaikingu pasirodymu šventę pradėjo Kauno rajono Ringaudų kultūros centro vaikų ir jaunimo folkloro ansamblis „Ringutis“, vadovaujamas Linos Apuokienės.

Konkursu dalyvius savivaldybės salėje šiltai sutiko ir pasveikino Kauno miesto vicemeras Stanislovas Buškevičius, tarybos nariai Loreta Kudarienė ir Gediminas Žukauskas.

Sveikini mo žodžius tarė

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinė direktorė Teresė Birutė Burauskaitė, Kauno miesto Sajūdžio pirmininkas, tarybos narys Raimundas Kaminskas, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinų bendrijos Kauno skyriaus pirmininkas, buvęs politinys kalinis Vladas Povilonis, prisiminimais apie vaidystę tremtyje dalijosi Laisvės kovų dalyvė Irena Beleckienė.

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro Memorialinio departamento atminimo programų skyriaus vedėja Daile Rudienė pristatė respublikinio moksleivių konkurso „Lietuvos kovų už laisvę ir netekčių istorija“ sąlygas, kvietė mokyklas bendradarbiauti ir aktyviai dalyvauti konkurse.

(keliamas į 7 psl.)

Sibiro vaikų kelias namo

(atkelta iš 4 psl.)

Ružavi vakarai, kai sustingsta,
Kai užkloja laukus suteima,
Lekia mintys tenai ir pradingsta,
Kur Tėvynė, sodyba, mama...
Apkeliauki pasauli tu drąsiai,
Sviesią dieną ir tamsią nakčią
Jau tokios tu vergijos nerasi,
Kaip Sibiro žemėj, kaip čia.
Štai kolonos iš darbo vinguoja,
Žiauriai aidi:

V period, potiqnys..."

O nuo alkio vos pakeli kojas.
Vos rusena gyvybės ugnis.
Naktį miegi, sapnuoju -

gimtinėj,

Valgai duoną ir virkdai duris,
Pabundi - skauda kojos sutinę.
O į darbą jau greitai varys...

Rusų mokyklą pradėjau lankytį 1968 metais kartu su partizano, kilusio nuo Kruonio, Vytauto Sodaičio dukterimi Birute, kurios brolis Jonas ir sesuo Nijolė jau mokėsi pradinėse klasėse, o mažoji Aldona pradėjo lankytį mokyklą metais vėliau. Su mumis mokėsi ir tremtinių iš Kaišiadorių rajono Aldonas Grigonytės ir Petro Taparauskos sūnus Vytautas. Vyresnėse klasėse mokėsi ir partizano Kazio Jaskučio, kilusio iš Bučionių kaimo, Kaišiadorių r., vėliai Marytė ir Antanas. Taip pat šią mokyklą lankė partizanų, kilusiu iš Kaišiadorių rajono, Stasio Kavaliauskos sūnus Vytautas, Motiejaus Rudžio sūnus Gediminas.

Mokykloje mums buvo griežtai draudžiama tarpusavyje kalbėtis gimtaja kalba. Lietuviškai kalbėtis draudė ne tik mokytojai, bet ir kiti vaikai, kurie ir patys būdami tremtinių palikuonys mus pravardžiuodavo „faštai“, „banditais“. Komunistinė propagandavusi plovė jau nimo smegenis, o savo tėvo išdaviko Pavliko Morozovo pažydys buvo traktuojamas kaip sektinas, tik pati pavyzdingiausia mokyklos pionierių draugovė turėjo teisę vadintis jaunojo „herojaus“ vardu.

Mano pirmasis mokytojas buvo iš fronto pas savo tėvus tremtinius sugrįžęs Raudonosios armijos karininkas Nikolajus Petrowičius Vasilenka. Pamokoje jis visada avėdavo juodus ilgus karininko chromo batus ir vilkėjo tamsiai mėlyną uniformos stiliumi pasiūtą kitelį. Už tai, kad pamégau literatūrą ir pramokusi skaityti nuo mažų dienų svajojau tapti rašytoja, esu dėkinga ir šiam griežtam, dramatiško likimo pedagogui, iki Berlyno praėjusiam fronto ir staliniui režimo mėsmalę, kuris, manau, pro sukūstus dantis šlovino

Komunistų partijos žygis, o šeštadienio pamokas paversavo laisvais literatūros skaitymais. Išvažiuojant į Lietuvą mokytojas atėjo atsisveikinti su mūsų šeimą, man padovanovo Nekrasovo eilėraščiu knygelę ir pali nėkojeapti rašytoja ir aprašyti tai, ką maniai Sibiro žemėje... Jis buvo ir tragiskai žuvusio mano brolio auklėtojas.

Keturiolikmetis brolis gelbėdamas Jenisejaus upėje skęstantį draugą ukrainietį Igorį, panerės po sielias sumušę galvą ir abu apskabinę draugai paskendo. Sūnaus kapas nematomais saitais surišo tėvus su svetima žeme. Antra vertus, jie nenorėjo, kad aš, vienintelis išlikęs iš vaikas, mokyčiaus lietuviškai. Pamestu viltingas tėvus akis, kai paštininkas atnešdavo laiškus „iš Lietuvos valdiškų namų“ kaip tada sakydavo mama. Ir atplėšus juos, jų veidai tapdavo rūškani. Lietuvos valdžia višam grįžti į gimtinę neleido. Gavės bent tris neigiamus tuometinės LSSR Aukščiausios tarybos prezidiuno sekretoriato atsakymus, 1970 metais tėvas, mamos ikalbėtas, pasiryžo be leidimo grįž-

Sibiro mokyklos pirmokės Elvyra Krilavičiūtė ir Zofija Plešakova

ti namo. Iki šiol saugau tuos laiškus. Paradoksalu, bet ir tėtis, buvęs partizanas, už gerą darbą Turuchansko miškų ūkyje buvo apdovanotas komunistinio darbo spartuolio ženklieliu ir jo bei daugelio kitų tremtinių nuotraukos pa-puošė didelę visų darbščių miško ruošęjų garbės lentos vinjetę.

Miškų ūkio direktorius jam paraše darbštus, pavyzdingo darbuotojo charakteristiką. Tėtis vylėsi, kad tai

galbūt padės gauti leidimą gyventi ir dirbt Lietuvoje. Tačiau teko patirti daugybę pažeminimų, vietinės komunistinės valdžiukės grasinimų išsikraustyti iš Kaišiadorių rajono per 24 valandas ir panašiai. Daug vandens nuo to nutekėjo, kai panorome gyventi laisvoje neprikaluso moje Lietuvoje, tokioje, apie kuria svajojo mūsų tėvai partizanai, ginklu kovodami prieš paver-gimą. Tačiau ar apie tokią valstybę jie svajojo, kurioje dabar, kaip „gerais“ komunistiniais laikais tyro didžiuolė praraja tarp valdžios ponų ir liaudies. Ivaiziuose patriotiniuose renginiuose susitinku dar gyvus likusius tėcio bendražygis – Laisvės kovo-tojus – partizanus. Jie su karteliu linguoja baltas galvas ir sako: „Niekas mūsų negirdi, esame reikalingi tik rinkiminių agitacijai, kai kažkam reikiā iškopti į valdžią“. It garbingi monumentai, prie kurių ryšku nusifotografuoti reklaminiam lankstinukui. Paskui nuo mūsų nusigręžiamos, mūsų teisybės žodžiai esantiesiems valdžioje tarsi žirniai į sieną. Dauguma išrinktųjų tvarkosi tik savo asmeninius interesus...

Taip pat mums atminčiai liko mano tėveliui 2001 metais Lietuvos Prezidento su-teiktas Lietuvos ka-riuomenės kūrėjų sa-vanorių medalis bei Kario savanorio statuso pažymėjimas. Taip pat saugau ir vienintelį Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininko Vytauto Landsbergio sveikinimo atviruką tėciui Kovo 11-osios proga su parašytais la-koniškais žodžiais: „Tesuvienija mus Kovo 11-osios Viltis...“ Tikiu, kad kažkada taip ir bus. Laisvės kovos sajūdžio metais nepamiršime ir tremtinių, politinių kalinių, Sibiro vaikų, kuriems nepakako vie-tos gimtinėje, taip pat ir gyvenančių joje. Jiems visur keliai už-dari, nes jie visada bu-vo stebimi tarsi per didinamąjį stiklą.

Toks jausmas, kad dar nesugrįžome namo, i tik-rają, laisvą Lietuvą. Mūsų tė-vai dėl jos aukojo gyvybę, lais-ve, jaunystę. Mes, partizanų vaikai, privalone ryžtingiau padėti Lietuvai sugržti į save.

Labai norėčiau, kad at-silieptų visos Lietuvos par-tizanų vaikai, gyvenantys tévynėje, Sibire ar kitur. Norėtusi sužinoti, ką išgy-veno ir kuo dabar gyvena par-tizanų vaikai. Rašykite elektroniniu paštu: elvyra.zeiziene@gmail.com

ILSÉKITĖS RAMYBĖJE

Ona Gervienė

1919–2009

1948 m. ištremta į Irkutsko sr. Uso-lės r. – Taljaną. Susilaukė aštuonių vai-ku. 1970 m. mirė vyras. Į Lietuvą grįžo 1976 m. Apsigynė Kaune. 1990 m. vy-ro palaikus parvezė į Lietuvą.

Palaidota Pakuonio kapinėse. Užjaučiame artimuosius.

Buvę Taljano tremtiniai

Donatas Gervė

1945–2008

Gimė Girininkų k., Kauno r. 1948 m. su tėvais ištremtas į Taljaną, Uso-lės r., Ir-kutsko sr. Į Lietuvą grįžo 1970 m. Apsig-yvė Kaune, dirbo AB „Žemkasys“ buldo-zerininku. Vedė. Užaugino dukterį.

Palaidotas Karmėlavos kapinėse. Užjaučiame artimuosius.

Buvę Taljano tremtiniai

Juozas Gervė

1949–2008

Gimė tremtyje. 1948 m. tėvai buvo iš-tremti iš Girininkų kaimo, Kauno r. į Ir-kutsko sr. Juozas mokėsi Taljano vidurinėje mokykloje, dirbo miškų ūkyje. Ve-dė, užaugino penkis vaikus. Puikiai kal-bėjo lietuviškai, padėjo visiems, vykdavusiems į buvusių tremties vietą. Tvrkė-si dokumentus grįžti į Lietuvą.

Palaidotas Irkutsko sr. Uso-lės r. Tal-jano kapinėse. Užjaučiame artimuosius.

Buvę Taljano tremtiniai

Birutė Kvedarienė

1924–2009

Gimė Kėdainių aps. Dotnuvos valsč. Montviliškio k. ūkininkų šeimoje. 1947 m. įkalinta už ryšius su partizanais. Kalėjo Kauno kalėjime. 1955 m. nyvko pas likimo brolį Donatą Kvedarą į Intą. Tais pačiais metais susituokė. Užaugino sūnų ir dvi dukteris.

Palaidota Karmėlavos kapinėse.

Intiečiai likimo seserys ir broliai

Irena Ona Virkutytė-Aleknavičienė

1930–2009

Gimė Šakėnų k., Šilalės r., Tauragės aps., ūkininkų šeimoje. Nuo paauglystės įsitraukė į pogrindinę veiklą, visokeriopai rėmė partizanus, tapo ryšininkę. Buvo susekta, areštota ir nuteista. Kalėjo Archangelsko sr. Puksosozero lageryje. 1954 m. paleista į laisvę. Grįžus į apsigynės gimtinę, kur jos laukė tėveliai. Ištėkėjo, susilaukė dukters. Šeimos laime neilgai džiaugėsi – mirė vyras. Slegiama sunkių li-gų, Irena gyvenimo naštą pakėlė viena, džiaugėsi dukters šeima, trimis vaikaičiais.

Palaidota Judrėnų parapijos kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame dukters Audronės šeimą, seserį Onutę ir artimuosius.

LPKTS Šilalės filialas

Ona Ulevičiūtė-Kavaliauskienė

1932–2009

Gimė Trakėnų k., Kalvarijos valsč., Marijampolės aps., ūkininko, Lietuvos ne-prikaluso mybės kovų savanorio šeimoje. 1941 m. gausi šeima su penkiais vaikais buvo ištremta į Altajaus kr., Bijuks, vėliau prie Lenos upės į Trofimovsko salą, amžinojo išalo žemę. 1956 m. grįžo į Lietuvą. 1958 m. sukurė šeimą. Užaugino dvi dukteris.

Palaidota Kalvarijos kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame šeimą.

LPKTS Marijampolės filialas

Konkursu "Kaip žaisdavo tremtyje vaikai" dalyvių apdovanojimas

(atkelta iš 5 psl.)

Renginio metu buvo rodomas režisierės Giedrės Beinoriūtės filmas „Gyveno senelis ir bobutė“. Tai dokumentinė animacinė pasaka apie režisierės senelius, sovietmečiu ištremtus į Sibirą. Filmas sukurtas panaudojus fotografijas iš asmeninio archyvo, animacinius ir kino kronikų intarpus. Istorijos pasakotoja – maža mergaitė, savaip suprantanti ir įsivaizduojanti anų metų įvykius.

Tremties tema – aktuali, nors ir labai skaudi daugeliui ją patyrusių žmonių, todėl

konkurso "Kaip žaisdavo tremtyje vaikai" pagrindinis tikslas – išsaugoti istorinę atmintį, fiksuoti autentiškus Laisvės kovų dalyvių atsiminimus, svarbiausia – ugdyti mylinčius Tėvynę piliečius – sakė Igarkiečių brolijos pirmininkė, Kauno Panemunės senelių namų direktorė ir šio konkurso sumanjoja Aldona Krinickienė. Brolijos pirmininkė apgailestavo, kad Švietimo skyrius neskiria pakankamai lėšų mokykloms įsigyti knygų tremties kančią tematika.

Rokų vidurinės ir Vaišvy-

davos pagrindinės mokyklos direktoriams LR Seimo narės V.V. Margevičienės padėkas įteikė Seimo narės padėjėja Audronė Kaminskienė. Geriausią piešinių ir rašinių autoriams bei jų mokytojams Kauno Panemunės seniūnijos seniūnė Rasina Žolynienė įteikė padėkos raštus, Kauno miesto savivaldybės tarybos narys, Panemunės bendruomenės pirmi minkas Gediminas Žukauskas padovanojo dovanėles. Ši renginį kaip visuomet parėmė UAB „Osama“ ir mokiniai pradžiugino prizais.

Renginį užbaigė Kauno Panemunės senelių namų asmenys, nukentėjusi nuo sovietinės okupacijos, krizių centro ansamblis "Kauno serijorai" dainininkai, vadovaujami Linos Kelertienės.

Asta LUKŠAITĖ,
Kauno Panemunės senelių
namų padalinio vadovė

Užjaučiamė

Nuoširdžiai užjaučiamė LPKTS Vilniaus filialo aktyvi narę Aldoną Jagelienę, mirus mylimai seserai

Onutei.

LPKTS Vilniaus filialas

Nuoširdžiai užjaučiamė LPKTS Vilniaus filialo narę Julijoną Morozovą, mirus mylimai Mamytei.

LPKTS Vilniaus filialas

Padėka

Nuoširdžiai dėkojame Kanados lietuvių katalikių moterų draugijos valdybai ir Tremtiniių gržimo fondo vėdėjai Angelikai Sungailienei už auką savaitraščiu „Tremtinys“ – 1000 Kanados dolerių.

LPKTS pirmininkas
Antanas LUKŠA
„Tremtinio“ redakcija

Prašome!

Rezistencijos ir tremties muziejus Kaune prašo padovanoti originalių eksponatų, liudijančių Lietuvos gyventojų pasipriešinimą, kalinių lageriuose, tremtyje. Muziejų domina dokumentai, originalios nuotraukos, apdovanojimai.

Kreiptis: Vytauto pr. 46,
Kaune. Tel. (8 37) 323 179.

ILSÉKITES RAMYBĖJE

Juozas Morkūnas 1927–2009

Gimė Margių k., Pumpėnų valsč., Palsvalio r., ūkininkų šeimoje. 1946 m. tėvas buvo areštuotas ir įkalintas Šilutės kalėjime už Lietuvos partizanų rémimą. 1947 m. ten ir mirė. 1947 m. Juozas su mama, broliu, seserimi ištremti į Tomską. 1957 m. grįžo į Lietuvą, apsigyveno Kupiškyje, dirbo statybos ir miškų ūkyje staliumi. 1963 m. sukūrė šeimą, užaugino dukterį. Buvo LPKTS Kupiškio filialo ir Lietuvos šaulių sąjungos Kupiškio kuopos narys.

Nuoširdžiai užjaučiamė dukterį Birutę Ruzgienę ir seserį Stanislavą Kazilionienę.

LPKTS Kupiškio filialas

Juozas Dimaitis 1925–2009

Gimė Jurbarko. 1944 m. įstojo į Lietuvos vietinę rinktinę. Kaniavos kaime dalyvavo kautynėse su Armija krajova. Buvo LPKTS narys, Lietuvos vietinės rinktinės karių sąjungos Jurbarko skyriaus vadas, turėjo dimisijos kapitono laipsnį. Už nuopelnus tarnaujant Vietineje rinktinėje apdovanotas pasižymėjimo ženklu.

Nuoširdžiai užjaučiamė žmoną, gimines ir artimuosius.

LPKTS Jurbarko filialas

Pranas Daugnora 1919–2009

Gimė Taros k., Betygalos valsč., Raseinių aps., ūkininkų šeimoje. Dirbo tėvu ūkyje. Sukūrė šeimą. Po karo neteko abiejų rankų. Pirmoji žmona žuvo užėjusi ant minos. 1948 m. kartu su tévais, vaikais ir seseris dukterimi išvežtas į Igarką, Krasnojarsko kr. Prano tévai ir seseris duktė tremtyje netrukus mirė. Išliko gyvi tik jo sūnūs ir duktė. Igarkoje vedė antratą kartą, sulaukė dvių sūnų ir dukters.

Palaidotas naujosiose Ariogalos kapinėse.

Raseinių buvusių politinių kalinių, tremtinių ir partizanų klubas „Garsas“

Užsiprenumeruokite „Tremtinį“ 2010 metams

Prenumeratos indeksas – 0117.

Prenumerata kainuoja:

1 mén.	– 7 Lt,
3 mén.	– 21 Lt,
6 mén.	– 42 Lt,
12 mén.	– 84 Lt.

Vienas savaitraščio numeris kainuoja 1,75 Lt.

„Tremtinys“ išeina keturis kartus per mėnesį.

Prenumerata priimama „Lietuvos pašte“ iki gruodžio mėnesio 19 dienos.

Dėmesio!

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo aukų rémimo ir atminimo jamžinimo fondas persikėlė į kitas patalpas Gedimino g. 40, 106 kabinetas, Vilnius.

Lapkričio 29 d. (sekmadienį) Kuršėnų Šv. Jono Krikštytojo bažnyčioje įvyks X respublikinis buvusių politinių kalinių ir tremtinių chorų festivalis, skirtas šv. Cecilių, chorų globėjai. 12 val. šv. Mišios, 13 val. koncertas. Dalyvaus solistas Liudas Mikalauskas, Šiaulių berniukų ir jaunuolių choras „Dagilėlis“. Maloniai kviečiame dalyvauti.

Kauno savivaldybės salėje apdovanoti geriausių rašinių autoriai

Skelbimai

Lapkričio 21 d. (šeštadienį) 12 val. Vilkaviškio parapijos salėje įvyks visuotinis LPKTS Vilkaviškio filialo narių susirinkimas. Registracija nuo 11 val. Galėsite sumokėti nario mokestį, įsigyti knygų, užsirenumerouti „Tremtinį“, aplankyti parodėlę. Koncertuuos Kalvarijos buvusių tremtinių choras.

Lapkričio 22 d. (sekmadienį) 13 val. Telšių savivaldybės salėje įvyks LPKTS Telšių filialo ataskaitinis rinkiminis susirinkimas.

Lapkričio 26 d. (ketvirtadienį) 10 val. Kauno miesto apylėkė teisme (Laisvės a. 103, Kaune) įvyks posėdis (teisėja V. Liubsevičiūtė), kurį įtraukti bus nagrinėjamas piliečio Algirdo Klimaičio ieškinys, viešajai išstaigai „XXI amžiaus“ ir Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungai „dėl žeminančių garbę ir orumą, ne atitinančių tikrovės duomenų paneigimo ir neturinės žalo“ atlyginimo.

Ieškinys Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungai iškeltas už 1995 metais išleistą knygą „Iš naujosios Lietuvos istorijos (dokumentų rinkinys)“. Smulkesnę informaciją raište 2009 m. spalio 9 d. „Tremtinio“ Nr. 37 straipsnyje „Kas išgirs teisių amus Lietuvos Laisvės kovų dalyvius“.

Kviečiame dalyvauti teismo posėdyje.

Lapkričio 28 d. (šeštadienį) 11 val. Kėdainių muzikos mokyklos salėje (Didžioji g. 39) įvyks LPKTS Kėdainių filialo narių susirinkimas. Turėkite nario pažymėjimą. Galėsite sumokėti nario mokestį, užsiprenumeruoti „Tremtinį“.

SL289

Redaktorė - Jolita Navickienė
Redakcija: Aušra Šuopytė,Dalia Maciukevičienė,
Vesta Milerienė

Mūsų adresas: Laisvės al. 39, LT-44309 Kaunas, tel. (8 37) 323 204, faksas (8 37) 323 214
Indeksas 0117. El. paštas: tremtinys@erdves.lt, LPKTS puslapis interne: <http://www.lpkts.lt>
Įmonės kodas 3000 32645. Ats./sąsk. AB "Vilniaus bankas", kodas 70440, Nr. LT18 70440600 0425 8365.
Spausdino spaustuvė UAB "Rinkos aikštė", Josvainių g. 41, Kėdainiai
Offsetinė spauda 2 sp. lankai. Tiražas 3530. Užs. Nr.

Redakcija paslieka teisę trumpinti ir redaguoti straipsnius, rankraščiai negrąžinami. Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su autoriaus nuomone.

Kaina 1,60 Lt

Atsakymas į straipsnį „Politinė silpnaregystė nepajėgi ižvelgti griūties grėsmės“, publikuotą 2009 m. lapkričio 6 d. „Tremtinyje“ (atkelta iš 2 psl.)

Niekada negavau atsakymo į teikiamas pastabas, kritiką. Pasakymas arba argumentavimas, kad geriau bloga reforma, bet reforma – manės ir mano atstovaujamos akademinių bendruomenės niekada neįtikino. Visuomet sakau, kad aukštasis mokslo – tai ne laisvosios rinkos objektas. Pelnas, nauda ir jų pagrindu organizuotas finansavimas neatspindi ir niekada neatspindės aukštojo mokslo misijos. Tai jau parodė pirmieji realūs reformos žingsniai, privertę pačius gabiausius talentus palikti Lietuvą ir siekti profesinių aukštumų svetur. Ministras nepaiškino ir, matyt, nepaiškins, ar patenkinamas tokis didelis verslo vadybininkų ir teisininkų kiekio rengimas. Čia ir pasireiškė laisvosios rinkos grimasos – šalyje su labai ribotais ištekliais ruošama ne reikiami, bet pigūs, „finansiškai ikandami“ specialistai. Vienas iš pagrindinių aukštojo mokslo bet kurios programos kokybės rodiklių – kiek absolventų išsidarbina pagal išgytą specialybę, pažymėtą aukštojo mokslo diplome. Visi žinome, kad šiuo metu darbo biržų bedarbių eilėse daug universitetų ir kolegijų absolventų, ypač vadybininkų.

Taigi, jeigu pritarčiau vykdomiems ir nestabdomiems reformos darbams, būčiau nesuprasta rinkėjų, kolegų, mane delegavusiu į Lietuvos Respublikos Seimą, nes jų pastebėjimus skrupulingai ir laiku teikiau ministrui ir jo vadovaujamai aukštojo mokslo reformavimo grupei. Manau, kad dabartinis ministras nesprendžia esminių aukštojo mokslo reformos uždavinį, o tik neatsakingai vykdė reformą dėl reformos.

Atsakydama į jūsų straipsnį, pateikiau raštišką paaiškinimą, kodėl nedalyvavau svarstant ir balsuojant dėl Seimo nutarimo „Dėl interpelacijos švietimo ir mokslo ministriui Gintarui Steponavičiui“. Atkreiptinas dėmesys į LR Konstitucijos 59 straipsnį, kuriame nustatyta, kad Seimo nariai vadovaujasi LR Konstitucija, valstybės interesais, savo sažine ir negali būti varžomi jokių mandatų. Ši nuostata įtvirtinta ir LR Seimo statuto 22 str. 2 dalyje, kur sakoma, kad Seimo narys už balsavimus Seimo, Seimo komisijų, komitetų ir frakcijų posėdžiuose negali būti persekojamas. LR Konstitucinis Teismas, pasisakydamas dėl laisvo Seimo nario mandato, 2004 m. liepos 1 d. nutarime pažymėjo, kad Seimo narys yra ne politinė partijų ar politinių organizacijų atstovas Seime – jis atstovauja visai Tautai. Taigi politinės partijos negali daryti įtakos Seimo nariams, kad jie priimtu vienus ar kitus sprendimus, nes būtų ribojamas laisvas Seimo nario mandatas.

Pagarbiai –
Prof. Vida Marija ČIGRIEJIENĖ,
LR Seimo narė

Televizijos programa

lapkričio 23–29 d.

Lietuvos TV

Pirmadienis, lapkričio 23 d.

6.00 Labas rytas. 9.00 „Senis“ (k.). 10.10 „Makleodo dukterys“ (k.). 11.00 Tarp Rytių ir Vakaru. 12.00 Bėdų turgus (k.). 12.55 Duokim garo! (k.). 14.50 Kultūrų kryžkelė. 15.05 „Maiklos nuotykių gamtoje“. Dok. 15.35 „Likimo valsas“. Ser. 16.05 „Makleodo dukterys“. Ser. 17.00 „Senis“. Ser. 18.15 Šiandien. 18.45 Idėjų metas. 19.30 „Komisaras Reksas“. Ser. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.10 Paskutinis klausimas su J. Butkevičiene. 22.04 „Perlas“. 22.05 Trys milijonai. 22.35 „Man per brangu“ (k.). Pertr. 23.00 Vakaro žinios.

Antradienis, lapkričio 24 d.

6.00 Labas rytas. 9.00 „Komisaras Reksas“ (k.). 10.00 „Makleodo dukterys“ (k.). 11.00 Antsvarstykliai. 12.00 Paskutinis klausimas su J. Butkevičiene (k.). 12.55 Mūsų dienos - kaip šventė (k.). 14.35 Klausimėlis (k.). 14.50 Kultūrų kryžkelė. 15.05 „Maiklos nuotykių gamtoje“. Dok. 15.35 „Likimo valsas“. Ser. 16.05 „Makleodo dukterys“. Ser. 17.00 „Senis“. Ser. 18.15 Šiandien. 18.45 Lietuva gal! 19.30 „Komisaras Reksas“. Ser. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.10 Žurnalisto tyrimas. 22.04 „Perlas“. 22.05 „Dingė“. Ser. 23.00 Vakaro žinios. 23.15 „Nusikalstami protai“. Ser.

Trečiadienis, lapkričio 25 d.

6.00 Labas rytas. 9.00 „Komisaras Reksas“ (k.). 10.00 „Makleodo dukterys“ (k.). 11.00 Toks gyvenimas. 12.00 Žurnalisto tyrimas (k.). 12.55 Talentų ringas (k.). 14.20 Popietė su A. Čekuoliu (k.). 14.50 Kultūrų kryžkelė. 15.05 „Maiklos nuotykių gamtoje“. Dok. 15.35 „Likimo valsas“. Ser. 16.05 „Makleodo dukterys“. Ser. 17.00 „Senis“. Ser. 18.15 Šiandien. 18.45 Nacionalinė paieškų tarnyba. 19.30 „Komisaras Reksas“. Ser. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.10 Mūsų dienos - kaip šventė. P.ertr. 22.04 „Perlas“. 23.00 Vakaro žinios. 23.15 „Nusikalstami protai“. Ser.

Ketvirtadienis, lapkričio 26 d.

6.00 Labas rytas. 9.00 „Komisaras Reksas“ (k.). 10.00 „Makleodo dukterys“ (k.). 10.55 Pro ūkininkų langą. 11.00 Forumas. 12.00 Stilius (k.). 12.55 Lietuvos tūkstantmečio vaikai (k.). 14.20 Keliaukim! (k.). 14.50 Kultūrų kryžkelė. 15.05 „Maiklos nuotykių gamtoje“. Dok. 15.35 „Likimo valsas“. Ser. 16.05 „Makleodo dukterys“. Ser. 17.00 „Senis“. Ser. 18.15 Šiandien. 18.45 Nacionalinė paieškų tarnyba. 19.30 „Komisaras Reksas“. Ser. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.10 Duokim garo! Pertr. 22.04 „Perlas“. 23.00 „Avys žudikės“. Siaubo komedija. 2006. N.Zelandija.

Šeštadienis, lapkričio 28 d.

8.00 Animacija. 9.30 Gimtoji žemė. 10.00 Ryto sūkintis su Z. Kelmickaitė. 11.30 „Labiau už viską“. Ser. 13.30 Humoro vakarienė. 14.30 „Jūrų žvalgas“. Ser. 15.30 „Surikatų namai“. Dok. 16.00 Žinios (16.10 Sveikinimų koncertas. 18.00 „Tuzinas auksinių“). 18.30 Mūsų miesteliai. 19.30 Durys atsidaro. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.00 Triumfo arka. 22.00 „Avys žudikės“. Siaubo komedija. 2006. N.Zelandija.

Sekmadienis, lapkričio 29 d.

8.00 Kelias. 8.15 „Fliperis“. Ser. 8.40 Animacija. 10.00 Gustavo enciklopedija. 10.30 Talentų ringas. 12.00 „Legendinių arbato kelių“. Dok. 13.00 „Mis Marpl. Sitaforo paslaptis“. Ser. 15.00 Pulsas. 15.30 Šventadienio mintys. 16.00 Žinios. 16.10 Tūkstantmečio pokalbiai. 17.00 Gamtos patrulai. 17.30 Popietė su A. Čekuoliu. 18.00 Keliaukim! 18.30 Stilius. 19.30 Bėdų turgus. 20.30 Panorama. 20.45 Savaitė. 21.15 „Tėtis“. Drama. 1989. JAV.

LTV2

Pirmadienis

14.30 Pulsas. 15.00 Gamtos patrulai. 15.25 Lietuvos tūkstantmečio vaikai. 16.35 Nacionalinė paieškų tarnyba. 17.15 Popietė su A. Čekuoliu. 17.40 Savaitė. 18.10 Keliaukim! 18.35 „Mis Marpl. Vienu pirmų spragtelėjimui“. Ser. 20.15 Animacija. 20.50 Emigrantai. 21.30 Panorama. 22.10 Stilius. 23.00 Laiko ženkliai. 23.50 Trys milijonai.

Antradienis

14.30 Paskutinis klausimas su J. Butkevičiene. 15.30 (K)laidelė. 15.35 Ryto sūkintis su Z. Kelmickaitė. 17.00 Bėdų turgus. 17.50 Idėjų metas. 18.30 Paskutinis klausimas su J. Butkevičiene. 19.20 „Budizmo gimimas“. Dok. 20.15 Gustavo enciklopedija. 20.45 Durys atsidaro. 21.30 Panorama. 22.10 Kultūros paveldas. 22.45 „Pork Chop Hilas“. Karinė drama. 1959. JAV.

Trečiadienis

14.30 Šventadienio mintys. 14.55 Gimtoji žemė. 15.25 Mūsų dienos - kaip šventė. 16.55 Laiko ženkliai (k.). 17.50 Lietuva gal! 18.30 Žurnalistų tyrimas. 19.20 „Dinozaurų šešelyje“. Dok. 20.15 „Fliperis“. Ser. 20.45 Legendos. 21.30 Panorama. 22.10 „Aš nežinau, kas esu aš“. Ser. 23.05 „ART-O-THLON“.

Ketvirtadienis

14.30 Teisė žinoti. 15.20 Duokim garo! 16.55 Mūsų mie. stiliu. 17.50 Krašto spalvos. 19.30 „Komisaras Reksas“. Ser. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.10 Teisė žinoti. 22.04 „Perlas“. 22.05 „Dingė“. Ser. 23.00 Vakaro žinios. 23.15 „Nusikalstami protai“. Ser.

Penktadienis

14.30 Popietė su A. Čekuoliu. 14.55 Krikščionio žodis. 15.10 Trembita. 15.25 Vilniaus albumas. 15.40 Vilniaus sąsiuvinis. 15.55 Menora. 16.10 Rusų galvė. 16.25 Triumfo arka. 18.10 Tūkstantmečio pokalbiai. 18.55 Stilius. 19.45 Keliaukim! 20.10 (K)laidelė. 20.15 Laumės juosta 2009. 20.45 Dar širdyje ne sutema. 21.30 Panorama. 22.10 Penki vakarai. 23.05 Eliotino kinas: „Gaisrininkų puota“. Komedija. 1967. Čekija.

Šeštadienis

9.30 Talentų ringas. 11.00 Gustavo enciklopedija. 11.30 Lietuvos tūkstantmečio vaikai. 12.45 Vaivorykštė. 13.20 Pulsas. 13.45 Gamtos patrulai. 14.10 Gimtoji žemė. 14.40 Šventadienio mintys. 15.05 Krikščionio žodis. 15.20 „Budizmo gimimas“ (k.). 16.15 Laumės juosta 2009 (k.). 16.45 Nacionalinė paieškų tarnyba. 17.25 Bėdų turgus. 18.15 Žurnalistų tyrimas. 19.00 Fortepijonės muzikos festivalis. 21.30 Panorama. 22.00 „Avys žudikės“. Siaubo komedija. 2006. N.Zelandija.

Sekmadienis

9.30 Mokyklos langas. 10.00 Septynios Kauno dienos. 10.35 Miesto kodas. 11.20 Ryto sūkintis su Z. Kelmickaitė. 12.40 Mūsų miesteliai. 13.30 „Pork Chop Hilas“ (k.). 15.05 „Korsikos turtai“. Dok. 16.00 Kai mažas buvau (k.). 16.45 Kultūros paveldas (k.). 17.20 Legendos. 18.05 „Andrejus Dripė. Paskutinis barjeras“. Ser. 19.30 „Mis Poter“. Rom. drama. 2006. D.Britanija, JAV. 20.40 Durys atsidaro. 21.30 Panorama. 21.45 Vienos filharmonijos orkestro koncertas Šanchajuje.

Baltijos TV

Pirmadienis

6.50 Televisorius. 7.10 „Džesė. Bjaurusis ančiukas iš Indijos“ (k.). 8.05 Animacija (k.). 8.30 „Tauro ragas“ (k.). 9.00 „Šeštadienio rytas“ (k.). 10.00 „Mentai IX. Sudužusių žibintų gatvės“ (k.). 11.05 „Amerikos talentai II“ (k.). 12.25 „Ekstremalus pokštai“ (k.). 13.00 „Nepaiškinami faktai VII“ (k.). 14.00 „Sékmės formulė“. 15.00 „Džesė. Bjaurusis ančiukas iš Indijos“. Ser. 15.55 Animacija. 16.25 „Gelbėtojai - 112“. Ser. 17.00 „Nepaiškinami faktai“. 18.00 „Kainos kodas“. 18.45 „Mentai IX“. Ser. 20.00 Žinios. 20.25 „Samokslė teorija“. 21.30 „Apiplėšimas Beikerio gatvėje“. Krim. trileris. 2008. D.Britanija. 23.40 Žinios. 0.10 „Ką daryti?“ (k.). 1.10 „Žvejų mūsės“ (k.). 1.40 „Bamba“ (S).

Antradienis

6.50 Televisorius. 7.10 „Džesė. Bjaurusis ančiukas iš Indijos“ (k.). 8.05 Animacija (k.). 8.30 „Geras laikas“ (k.). 9.00 „Sekmadienio rytas“ (k.). 10.00 „Mentai IX. Sudužusių žibintų gatvės“ (k.). 11.10 „Merlino nuotykių“ (k.). 13.00 „Nepaiškinami faktai VII“ (k.). 14.00 „Sékmės formulė“. 15.00 „Džesė. Bjaurusis ančiukas iš Indijos“. Ser. 15.55 Animacija. 16.25 „Gelbėtojai - 112“. Ser. 17.00 „Nepaiškinami faktai“, 18.00 „Kainos kodas“. 18.45 „Mentai IX. Sudužusių žibintų gatvės“. Ser. 20.00 Žinios. 20.25 „Akistata su Lietuva“. 21.00 „Tarp miesto ir kaimo“. 21.30 „Dievo šarvai II: Operacija „Kondoras“. Komedia. 1990. Honkongas. 23.35 Žinios. 0.05 „Atkeliaus iš anapus“ (k.). 1.50 „Bamba“ (S).

Trečiadienis

6.50 Televisorius. 7.10 „Džesė. Bjaurusis ančiukas iš Indijos“ (k.). 8.05 Animacija (k.). 8.30 „Tarp miesto ir kaimo“ (k.). 9.00 „Grožis ir estetika“ (k.). 10.00 „Mentai IX. Sudužusių žibintų gatvės“ (k.). 11.05 „Dievo šarvai II: Operacija „Kondoras“ (k.). 13.00 „Nepaiškinami faktai VII“ (k.). 14.00 „Sékmės formulė“, 15.00 „Džesė. Bjaurusis ančiukas iš Indijos“. Ser. 15.55 Animacija. 16.25 „Gelbėtojai - 112“. Ser. 17.00 „Nepaiškinami faktai“. 18.00 „Kainos kodas“. 18.45 „Mentai IX. Sudužusių žibintų gatvės“. Ser. 20.00 Žinios. 20.25 „Akistata su Lietuva“. 21.00 „To dar nebuvu...“ 21.30 „Aferistai“. Trileris. 2003. JAV, Kanada, Vokietija. 23.30 Žinios. 0.00 „Apiplėšimas Beikerio gatvėje“ (k.). 2.05 „Bamba“ (S).

Ketvirtadienis

6.50 Televisorius. 7.10 „Džesė. Bjaurusis ančiukas iš Indijos“ (k.). 8.05 Animacija (k.). 8.30 „Žvejų mūsės“ (k.). 9.00 „Sveikatai ir laimei“ (k.). 10.00 „Mentai IX. Sudužusių žibintų gatvės“ (k.). 11.10 „Širdies sprendimas“ (k.). 13.00 „Nepaiškinami faktai VII“ (k.). 14.00 „Sékmės formulė“. 15.00 „Džesė. Bjaurusis ančiukas iš Indijos“. Ser. 15.55 Animacija. 16.25 „Gelbėtojai - 112“. Ser. 17.00 „Nepaiškinami faktai“, 18.00 „Kainos kodas“. 18.45 „Mentai IX. Sudužusių žibintų gatvės“. Ser. 20.00 Žinios. 20.25 „Akistata su Liet